

שר החקלאות דיכטר

**"ביטול ההפחתה של
המכס על היבוא, הינו
קריטי להגדלת הייצור
ועתיד החקלאות
הישראלית"**

שיחות קשות עם אגף
התקציבים באוצר. דיכטר

ראובן זלץ

במשרד החקלאות אמנם הגיבו מהר לאסון השבת השחורה והמלחמה שפרצה בעוטף עזה והקימו חמ"ל אך איטיות התגובה של ממשלת ישראל, התקציבים שבוששו מלהגיע לחקלאים ולמפונים. כמו גם החלטת השר סמוטריץ באישור שר החקלאות על יבוא חלב ניגר, עוררו זעם רב בקרב החקלאים שהרגישו, שוב, כמי שננטשו אותם. אך יש לומר ביושר, שר החקלאות, כמו גם מנכ"ל משרדו, מדברים חקלאות. הרצון קיים, כעת הגיע זמן היכולת והביצוע וזה כידוע עובר דרך לשכת שר האוצר, פורום קהלת ושם הסיפור הוא אחר לגמרי. ענף החלב וחקלאות, תמונת מצב מזווית משרד החקלאות לאחר כחודש וחצי של לחימה •

זו היתה מסיבת עיתונאים הראשונה של שר החקלאות ומנכ"ל משרדו אורן לביא, מעין פגישת תדרוך שבה הציגו השניים את תמונת המצב של החקלאות מאז תחילת המלחמה על בעיותיה והיעדים לעתיד הקרוב, רחוק. יש לציין כי שר החקלאות דיכטר היה כבר מוכן להצגת תוכניתו האסטרטגית לחקלאות עד 2040, אך אז הגיעה השבת השחורה ושינתה את הכל. דיכטר "היינו אמורים להציגה ממש בזמן הקרוב, משנה סדורה של איך, מה ולמה, על עתיד החקלאות כחול לבן ואז באה המלחמה ושינתה את הכל". ההפתעה, ההלם, הכאב, הצער והמלחמה, טרפה את הקלפים ומה שהיה, לא יהיה עוד. דיכטר "אנחנו ללא ספק נמצאים במשבר עמוק מאוד מאז ה-7 לאוקטובר. מעבר לפגיעה הפיזית של חקלאי העוטף, משפחותיהם, הקהילות שלהם, הרי שמדובר באירוע דרמטי בסדר גודל שלא חווינו מעולם".

**דיכטר על רפתני
העוטף "התאוששות
הרפתנים בעוטף הוא
סוג של נס ומוכיח
שוב מאיזה חומר
הם בנויים, זה פשוט
מחמם לב"**

דיכטר "החקלאים, אוכלוסיית זהב"

בכדי להבין את גודל המשבר, אומר לנו דיכטר "למעשה שטחי החקלאות בעוטף חדלו לשמש חקלאות וגם מה שהיה בתוך הישובים, לולים, רפתות, ספגו פגיעה קשה. בשבוע הראשון היתה דאגה לאספקת חלב סדירה לתושבי ישראל". על הביקורת נגדו על שהסכים לתמוך ביבוא חלב ניגר, אומר דיכטר "שר האוצר רצה לאשר יבוא חלב ניגר לחצי שנה אך לאחר התערבותי, הונפק אישור ל-3 חודשים בלבד. ראוי לציין כי שר האוצר הוא המוסמך הבלעדי לאשר יבוא חלב בלעדי". בתוך כך משבח דיכטר את הרפתנים ואומר "הרפתנים פשוט הדהימו אותי כשהם פתחו מיד את מכוני החליבה שלהם שהכל עדיין שרוף סביבם והחלו לייצר חלב. התאוששות הרפתנים בעוטף הוא סוג של נס ומוכיח שוב מאיזה חומר הם בנויים, זה פשוט מחמם לב. איך תוך מספר ימים ולמרות המלחמה, השכול, ההרס, הרי שהרפתנים, באומץ רב ובעזרת מתנדבים חזרו להפעיל את הרפתות בעוטף ולייצר חלב. בואו ואגיד לכם למה אני אופטימי באמצעות הסיפור הבא, לפני כמה ימים, כשביקרתי בעוטף, הרפתנים ביקשו ממני אם אני יכול לעזור להם ולהזיז את התותחים מהרפתות, כי זה מפריע לפרות. אתם מבינים את האנשים הללו, פשוט להתפעל. אנחנו נצא מהמשבר הזה ביחד עם החקלאים, נהיה מתואמים עם החקלאים, עם מועצות היצור, ונצא לדרך ביחד כי החקלאים, זו אוכלוסיית זהב, אין לי מילים אחרות לתאר אותם. פשוט אנשים נפלאים".

מחסור בכ-40 אלף עובדים

הבעיה הקשה והדחופה ביותר באם נוציא לרגע את המשך הלחימה, פגיעה בשטחי חקלאות ובתשתיות, הרי שהמחסור האקוטי בכוח אדם, פוגע מאוד בחקלאות. דיכטר "כעת אנחנו מלחמה, וקרוב ל-50 אלף עובדים זרים ו-20 אלף עובדים פלסטיניים שלא יכולים להיכנס אינם בנמצא. אנחנו חושבים שסיפור העובדים הזרים אין לו הצדקה להוות צוואר בקבוק. לכן אנחנו בעד פתיחת השוק לחלוטין ופתרון הבעיה של כוח אדם. אז נכון שהגיעו המתנדבים הרבים, התנדבות פשוט מטורפת של עם ישראל, אך אי אפשר להסתמך רק על המתנדבים. למרות שדרך המתנדבים הבנו שוב עד כמה חשובה התוצרת הישראלית לאזרחי ישראל. המושג, חריש עד התלם האחרון, מקבלת פתאום משמעות אדירה בעיניי. יש לציין כי משרד החקלאות תומך בארגוני המתנדבים בסכום של 50 מיליון שקלים. ובעוד רבים מהשטחים החקלאיים בגבול יצאו מיכולת עיבוד במשרד עמלים במציאת פתרונות כמו מציאת שטחי חקלאות חלופיים ועוד. באשר לפיצויים לחקלאים אומר שר החקלאות "ביטחון המזון בישראל הפך לדבר קריטי, חשוב מאוד. אנחנו מזהים את זה גם בעולם. באיחוד האירופי החלטה על שהם מנהלים את היבוא יצאו רק ביניהם". השר דיכטר התייחס ליבוא החקלאי ואמר "ביטול ההפחתה של המכס על הייבוא החקלאי הינו קריטי להגדלת הייצוא בישראל. יש לפעול למהפכה באמצעי הייצור בחקלאות, להגביר את משקל הייצור החקלאי בישראל באמצעות תמריצים לעובדים זרים וישראלים".

מתחילים בעבודה למצוא שטחים חקלאיים למספוא ועוד גידולים עד לסיום המלחמה. יהיה חוסר בחודשים קרובים בחלק מהמקומות בארץ בעיקר בעגבניות".

מתווה הפיצויים לחקלאים

משרד החקלאות בשיתוף משרד האוצר ו-ועדות הכלכלה והכספים של הכנסת גיבשו מתווה פיצויים ייעודי לחקלאות. פיצוי מלא בטווח 0-9 ק"מ בצפון ו-0-7 ק"מ בדרום * בטווח 7-20 ק"מ - מסלול אדום או מסלול ירוק נורמטיבי מהיר ללא הוכחת נזק לפי נוסחה קבועה מראש, ועד לגובה מקסימלי של 3 מיליון ₪ לנזק לחודש * בטווח 20-40 ק"מ - מסלול ירוק נורמטיבי (ללא הוכחת נזק) * מעל טווח 40 ק"מ, קרי כל שאר הארץ - פיצוי של 47% במתווה מיוחד בו מחושב ההפרש בין המחזור עתה לעומת ממוצע המחזור של 4 חודשים אחורה. שר החקלאות, חה"כ אבי דיכטר: "מענק תמרוץ היציאה לעבודה בחקלאות שנחתם היום חיוני לתפקוד החקלאות הישראלית ונותן מענה למצוקת הידיים העובדות שפוקד את הענף מאז תחילת המלחמה בעזה. התמריץ המוגדל שמוענק למפונים קריטי בשיקום האישי של כל אחד ואחד מהם. התמריץ הזה בפני עצמו לא יחזיר אותם לעבודה, אבל אם יש בליבם התלבטות, אני מקווה שזה יסייע בתהליך קבלת ההחלטות. כולנו זקוקים להם ואני מאמין שגם הם זקוקים לכך. החקלאות הישראלית חזקה ותוכל להתגבר על כל מכשול. ידיים עובדות נוספות של ישראלים לעבודה בחקלאות, בדרום ובצפון - מייצרת רציפות תפקודית ושומרת על ביטחון המזון של ישראל"

חמ"ל ופיצוי לעובדים

מנכ"ל המשרד, אורן לביא מספר על החמ"ל שהוקם מיד עם תחילת המלחמה "בשבת הקמנו חמ"ל מקצועי העובד 24 7 אנחנו פועלים בחמ"ל יחד עם ארגוני החקלאים וכל מי שקשור לחקלאות. אנחנו נמצאים בקשר אישי עם החקלאים, קשר יום יומי. חסרים לנו כעת בחקלאות כ-40 אלף עובדים. משבר כוח האדם בחקלאות הוא קשה, עוד לפני פרוץ המלחמה והפך לאקוטי עם פרוץ המלחמה. העברנו החלטה ממשלתית על 5000 עובדים זרים ל-3 חודשים ואם נראה שזה הולך נבקש הארכה. אך אני חייב לציין שממשלות לא ממהרות לשלוח את אזרחיהן למדינות מלחמה. מתמרצים עובדים ישראלים ב-3000 ש"ח לעובדים חדשים בחקלאות. 6000 שקל בחודש הראשון והשני ו-8000 שקלים לעבודה חקלאית מהישובים שפנו". יש לציין כי מתווה זה עדיין לא אושר וחייב באישור ממשלתי. באשר לענף החלב אומר לביא "אנחנו במשרד החקלאות עומדים בקשר הדוק עם נציגי ענף החלב כל העת, במטרה לפתור בעיות באופן מיידי ככל הניתן. אנחנו בקשר יום יומי עם היצרנים, התאחדות היצרנים ומועצת החלב כולל מנכ"ל מועצת החלב, המייצג את הענף בחמ"ל שהוקם. המשרד פונה באופן יזום לחקלאים, לרבות רפתנים, ופותר אתגרים וקשיים מהר ככל הניתן. עיקר האתגרים שעלו מהשטח לא נוגעים למחסור בחלב, אלא להיעדר ידיים עובדות, ובעיות לוגיסטיות. על כן, נקטנו בשורת צעדים אד-הוק לסיוע לחקלאות ישראל, בהתאם לצורך שעלה מהשטח וכך נמשיך לעשות. רוצה לציין כי מיום פתיחת הלחימה, אני עוקב באופן אישי אחר מצב הרפתות שנפגעו, מיפינו את הרפתות הפגועות כבר ביממה הראשונה וזאת מתוך הנחה כי, ללא מזון ושתייה תחל תמונה. כמו כן, אני פועל לפתרון סוגיות רגולטוריות נוספות וצעדים נוספים אשר יאפשרו וודאות בענף. בימים אלה למשל, המשרד תמך בהגדלת ייצור החלב ללא הגבלה מעבר למכסות. ובנוסף,

מתווה פיצויים רחב. לביא

דיכטר על פורר "זה לא סוד שהמאמץ העליון הראשון שלנו היה לבלום תהליכים הרסניים בחקלאות. האמת המקצועית שלנו שונה מאוד מהשר הקודם. וכעת סיפור החקלאות בישראל הופך לסיפור אחר, חשוב הרבה יותר..."

הוזלת מים לחקלאות וקרקעות

השר דיכטר רואה בהוזלת המים במושבנים בחצי כיעד אסטרטגי, אולי החשוב ביותר בכהונתו, מיותר לציין כי משרד האוצר מתנגד אך דיכטר בטוח כי בסופו של תהליך הוא יצליח. דיכטר "המים זה משאב בטוח שאתה יודע לתכנן אותו. מדינת ישראל עשתה מהלך ענק בקנה מידה עולמי בעניין התפלת מים וההישגים בתחום המים. אך אין שום היגיון שהחקלאים ישלמו על המים המושבים. המים הם אמצעי ייצור והכוונה היא שהחקלאי ישלם על המים והמדינה על ההולכה. אנחנו חייבים וצריכים להביא לחקלאים בשורה". בנושא היעלמות הקרקע החקלאית לטובת נדל"ן ועוד אומר דיכטר "בלימת הנגיסה בקרקע החקלאית חייבת להיפסק. כ-15 אלף דונם קרקע חקלאית בשנה נעלמת וההצעה שלי, אין יותר נגיסה ללא פיצוי. על זה אנחנו עובדים ומקווה שיהיה לנו בשורות". חקלאי העוטף רוצים לחזור לחקלאות ולכן אני אופטימי. באשר לעתיד הקרוב ולמחסור הצפוי בירקות "אנחנו

בשיתוף:

החיוך עוד יחזור לשדה

קרן סיוע לחקלאים בעוטף

קרן הסיוע של שטראוס
תלווה את חקלאי העוטף
עד לפריחתו מחדש

חמ"ל משרד החקלאות, סביב לשעון

המשרד מקדם את חקיקת תקנות וויסות בין רפתות של ייצור חלב. לצד אלו, גורמי המקצוע במשרד עומדים בקשר פרטני עם הרפתות שנפגעו בשל הלחימה ולומדים כל העת באלו צעדים יש לנקוט על מנת לסייע.

דיכטר "המאמץ הראשוני שלנו היה לבלום תהליכים הרסניים"

בתשובה לשאלה שלנו על מצב החקלאות בהמשך לתהליכים של פורר, שר החקלאות הקודם והמחלוקות מול משרד האוצר, השיב דיכטר "זה לא סוד שהמאמץ העליון הראשון שלנו היה לבלום תהליכים הרסניים בחקלאות. האמת המקצועית שלנו שונה מאוד מהשר הקודם. וכעת סיפור החקלאות בישראל הופך לסיפור אחר, חשוב הרבה יותר. לדוגמא, ההאשמה של החקלאים שהם שותי המים של האזרחים אין לזה אחיזה במציאות, החקלאים לא ישלמו מחיר מופקע על מים וגם אם יתממה, בוא יבוא, שר האנרגיה מסכים איתי בנושא זה. אני אומר לך שהמדינה חייבת לעזור לחקלאים. כולנו עוברים תהליך מאוד משמעותי והסוגיה של תוצרת חקלאית כחול לבן היא מאוד משמעותית". באשר למחלוקות עם משרד האוצר אומר דיכטר "אנחנו במגעים שוטפים עם האוצר על בסיס קבוע. בחלק מהנושאים יש הסכמות ובחלק אין. אנחנו במשרד החקלאות נעביר את כל ההחלטות שאנחנו בהם. אני מאמין כי אנחנו בעידן אחר והשיחות עם אגף התקציבים קשות אך ענייניות. ביני לבין שר האוצר מתקיימות שיחות שוטפות". ▲

דיכטר על המים לחקלאות
"המים זה משאב בטוח שאתה יודע לתכנן אותו. מדינת ישראל עשתה מהלך ענק בקנה מידה עולמי בעניין התפלת מים וההישגים בתחום המים. אך אין שום היגיון שהחקלאים ישלמו על המים המושבים. המים הם אמצעי ייצור והכוונה היא שהחקלאי ישלם על המים והמדינה על ההולכה"